

# **ÖKOISKOLAI MUNKATERV**

## **2025/2026-os tanév**

**Krisztina**

**Készítette: Szabóné Weismüller**

**Ökomunkaközösség vezető**

### **Az iskola célkitűzései:**

A környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, mely kialakítja a környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során tanulóink a környezetért felelős személyiséggé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa az ehhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást.

Gyerekeink a helyi természeti és épített környezeti lehetőségeknek köszönhetően szép környezetben, jó levegőn nőhetnek fel, ahol szinte korlátlan lehetőségük van a mozgás mindenféle válfajára, s ahol az állatokat és a növényeket otthon és a természetben testközelből is megfigyelhetik. Fontos célunknak tekintjük, hogy a természetet, a növényeket és állatokat megszeressék, és a maguk módján, szintjén ismerjék és védjék is. Célunk olyan emberek nevelése, akik a természeti és a társadalmi környezet szépségére nyitottak, ezt értékelni tudják, a természettel együtt tudnak élni.

A környezettudatos magatartás kialakítása csak kisgyerekkorban elkezdve hatékony. A környezeti nevelés fogalmát, tartalmát meg kell világítanunk, alapelvei közül az alábbiakat kiemelve kell kezelnünk:

- kölcsönös függőségek,
- a helyi és globális szintek összefüggései,
- az alapvető emberi szükségletek,
- a biológiai és társadalmi sokféleség,
- a problémamegoldó gondolkodás,
- a társadalomba való beilleszkedés képessége.

Célunk továbbá együttműködni a község önkormányzatával, a szülői munkaközösséggel, társadalmi szervezetekkel, hogy közösen alakítsuk, mélyítsük a fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodást, életmódot. Fontos, hogy a diákok fejében egységes rendszer alakuljon ki, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak a jövőben. Mindehhez olyan készségek kialakítása, fejlesztése szükséges, mint például:

- az ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- a problémaérzékenység,
- a kreativitás,
- a kritikus véleményalkotás,
- a kommunikáció,
- a konfliktuskezelés és megoldás.

Törekszünk arra, hogy iskolánk olyan intézménnyé váljon, ahol a belső terek hangulatosak, növények díszítik azokat, illetve barátságos faliújságok, tablók, az udvaron pedig padok állnak rendelkezésre, hogy néhány foglalkozás akár kint – természetes körülmények között – is megtartható legyen.

### **Feladat ellátási szintek:**

- a) a pedagógiai szinten
- b) társas kapcsolatok szinten
- c) technikai / gazdasági szinten

### **A) Pedagógiai szint**

***A cél elérése érdekében a gyakorlatban megvalósuló elemek:***

- tanulóink testközelből is ismerkedjenek meg a környék flórájával, faunájával,
- a specifikusan magyar fajok, különösen a védett fajok megismertetése,
- élő környezetünk megismerése, óvása, szépítése,
- a környezetünkben élő fajok megismertetése,
- a környezetünk megóvásának módszereit ismerjék meg,
- környezetbarát anyagok használata,
- a természetben lévő anyagok és ezek felhasználási módjainak ismertetése,
- természeti erők megismerése (szél, nap...)
- az energiával való takarékoság módszereinek megismertetése,
- veszélyes hulladékok megismertetése, kezelése,
- újrahasznosítható anyagok évenkénti gyűjtése,
- az iskola kertjének – előzetes beosztás alapján történő – tisztán tartása (diákok),
- az iskola dekorálása,
- faliújság készítése (környezetbarát és tisztálkodó szerek használata),
- kitüntetett napok megünneplése (a Föld napja, a Víz világnapja, Madarak és fák napja),
- plakátok készítése,
- gyűjtési akciók (papírgyűjtés, elemgyűjtés),
- tisztasági verseny,
- játékos természettudományi vetélkedő

**Tanulásszervezési és tartalmi keretek konkrét céljai és feladatai:**

- Hajlandóságot ébreszteni a gyerekekben az aktív részvételre.
- Kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, vagyis proaktivitásra nevelni őket.
- Kifejleszteni bennük az együttműködés készségét.
- Érzékennyé tenni a gyerekeket a környezeti szépségek befogadására.
- Kialakítani a gyerekekben az igényt a szép és egészséges környezet iránt.
- Kialakítani a környezetkímélő magatartást.
- Megismertetni a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségét.
- A tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához, mint például: témanap, témahét (témák lehetnek: virág, víz, madár, erdő, projektek stb.).
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományon kívüli tantárgyakba (művészeti tárgyak, történelem, etika).
- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre, mint például: ember és környezete, kapcsolatok.
- Hagyományok ápolása, mint például: jeles napok megünneplése, a számítógép felhasználása a tanórákon, erdei iskola szervezése.
- A természetes életközösségek sokféleségének megfigyelése, a környezetben bekövetkező változások nyomon követése, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységek.

- A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása. - A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- a környezet fogalmával,
- földi rendszer egységével,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.
- A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a feladata.
- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Községünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

***Hagyományos tanórai foglalkozások, az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei.***

#### Testnevelés

- A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és tolerancia fejlesztésében.

- Értékeljék a szabadban végzett mozgási lehetőségeket.
- Értsék és tapasztalják meg, a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés veszélyes.
- Tudják, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket.

#### Magyar nyelv és irodalom

- A tanulók ismerjék meg a természetes és mesterséges, ember alkotta közvetlen környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat.
- Egy táj megismerésekor legyenek képesek kifejezni érzelmeiket.
- Növeljük a tanulóknban a környezethez való pozitív közeledést a természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával.

#### Történelem

- Értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek miatt alakult át a természet.
- Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi munka alakulására.
- Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete.

#### Idegen nyelv

- Ismerjék meg más országok hasonló problémáit.
- Ismerjék meg más népek ilyen irányú törekvéseit, valamint a környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteket.

#### Matematika

- Fejlődjön logikus gondolkodásuk, lényegkiemelő képességük.
- Legyenek képesek reális becslésre.

#### Fizika

- A tanulók váljanak képessé a környezeti változások magyarázására.
- Ismerjék meg az élő szervezetre ható fizikai hatások egészségkárosítását (sugárzások, zaj, stb.).

#### Földrajz

- Ismerjék meg a világ globális problémáit.
- Ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

#### Biológia

- Ismerjék és szeressék környezetüket.
- Ismerjék meg a környezeti, egészségügyi problémákat.
- Ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit.
- Sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.
- Alakuljon ki bennük ökológiai szemléletmód.

#### Kémia

- Törekedjenek a környezettudatos magatartásra.
- Értsék meg a különböző technológiák környezetre gyakorolt hatását.

#### Ének-zene

- Ismerjék fel a természeti illetve művészeti szépség rokonságát, azonosságát.

- Ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait.
- Fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban.
- Fedezzék fel a zenei környezetszennyezést és tudjanak ellene védekezni.

#### Rajz és vizuális kultúra

- Ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit.
- Ismerjék meg a természetes anyagokat, használatukat.
- Legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően.
- Kutassanak fel, ismerjenek meg helyi építészeti emlékeket.

#### Tánc és dráma

- Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására mozdulatsorok segítségével (erdőtűz, árvíz)

#### **Nem hagyományos tanórai foglalkozások**

##### Témanap

- Egy-egy korosztályoknak megfelelő téma kiválasztása, feldolgozása őszi és tavasszal.

##### Jeles napok

- Állandó programok mint például a Föld napja, a Víz világnapja, Madarak és fák napja.

##### Terepgyakorlat

- Különösen az 5-6. évfolyam számára jó módszer a különböző élőhelyek, azok élővilágának megismeréséhez.

#### **Tanmenetben tervezett, de más helyszínen tartott órák**

- Múzeumok, történelmi emlékhelyek, műemlékek, botanikus kert, szeméttelp, természetvédelmi terület, meglátogatása.

#### **Tanórán kívüli lehetőségek**

- szakkörök,
- versenyek,
- kézműves foglalkozások,
- kirándulások, túrák,
- múzeum, állatkert látogatása,
- hulladékgyűjtés,
- kiállítás (készítés, megtekintés),
- környezetszépítő akciók,
- faültetés,
- napközis szabadidős foglalkozások.

#### **Módszerek Játékok:**

- szituációs,
- memóriafejlesztő,
- érzékelést fejlesztő,
- bizalomerősítő,
- kapcsolatteremtést segítő,

- drámapedagógia.

#### **Terepgyakorlati módszerek:**

- terepgyakorlatok,
- térképkészítés,
- egyszerű megfigyelések,
- célzott megfigyelések.

#### **Aktív, kreatív munka:**

- szelektív hulladékgyűjtés,
- tisztasági verseny,
- madárvédelmi feladatok.

#### **Közösségépítés:**

- csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében.

#### **Művészi kifejezés:**

- irodalmi alkotások,
- zeneművészet,
- táncművészet,
- népművészet,
- a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

#### ***B) – C) Társas kapcsolatok szint, Technikai/gazdasági szint***

##### **Erőforrások**

- Környezeti nevelési munkánk céljának eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet valamennyi résztvevője jó együttműködést alakítson ki egymással.

#### **Iskolán belüli együttműködés:**

##### **Tanárok:**

- Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaeértékű legyen a tanulók számára.
- Tantárgyában segítse a környezeti nevelési célok megtalálását, építse be ezeket tanmenetébe!
- Vegyen részt a környezeti nevelési programokon, segítsen azok megszervezésében!

##### **Diákok:**

- Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, társait figyelmeztesse a kulturált magatartásra.
- Ebben kiemelkedő szerepe van a DÖK-nek, az osztályközösségeknek.
- Tanulóink vegyenek részt aktívan a környezeti nevelési programokon!

#### **Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:**

- Az iskolai adminisztrációs és technikai dolgozók munkájukkal aktív részesei kell legyenek a környezeti nevelési programnak.
- Munkavégzésük legyen példamutató,

- csökkentsék a felesleges papírfelhasználást,
- folyamatosan gyűjtsék a hulladékpapírt.
- az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használjanak!

### **Módszerek, munkaformák, szinterek:**

- A tanítási órák klasszikus módszerei,
- Kooperatív tanulási technikák,
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák,
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások,
- Osztálykirándulások, táborok,
- Iskolai, kerületi, fővárosi, országos versenyek,
- ÖKO-hét,
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein.

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom. A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

### **Iskolán kívüli együttműködés:**

#### **Fenntartó:**

- Az iskola igazgatója a fenntartóval és az önkormányzattal való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtésének lehetőségét érje el, és a fenntartó a kötelező támogatásokon túl is segítse az iskolai környezeti nevelési programokat!

#### **Szülők**

- A szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
- Szülői értekezleteken legyen téma a környezeti nevelés.
- A szülők kapcsolódjanak be az iskola környezetvédelmi programjaiba, pl. hulladékgyűjtés, madáretetők létesítése.

Programok havi lebontásban

| Időpont              | Program                                                                                    | Résztvevők                        | Felelős     |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------|
| 2025.09.01.          | Az éves program megbeszélése                                                               | Tanestület                        | Munkak.vez. |
| 2025.10.21.          | Földünkért világnap-plakátkészítés, kiállítás                                              | felső tagozat<br>alsó tagozat     | Munkak.vez. |
| 2025.11.11.          | Egészségügyi nap- Márton nappal-<br>gyümölcsfogyasztás<br>Madáretetők, -ítatok kihelyezése | felső tagozat<br>alsó tagozat     | Munkak.vez. |
| 2025.12.01-<br>12.17 | Osztályok dekorációs versenye – KARÁCSONYI<br>HANGULATBAN<br><br>Téli madáretetés          | felső tagozat<br>alsó tagozat     | Munkak.vez. |
| 2026.01.             | Téli madáretetés                                                                           | felső tagozat<br><br>alsó tagozat | Munkak.vez. |
| 2026.02.             | Téli madáretetés                                                                           | felső tagozat<br>alsó tagozat     | Munkak.vez. |

| Időpont                | Program                                                     | Résztvevők                        | Felelős     |
|------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------|
| 2026.03.22.            | A víz világnapja –kiállítás 03.23.                          | felső tagozat<br>alsó tagozat     | Munkak.vez. |
| 2026.04.20.-<br>04.24. | Újrahasznosított anyagokból készített tárgyak<br>kiállítása | felső tagozat<br>alsó tagozat     | Munkak.vez. |
| 2026.04.22             | A Föld napja -fotókiállítás                                 | felső tagozat<br><br>alsó tagozat | Munkak.vez. |
|                        |                                                             |                                   |             |

|             |                                                                                                                                                                               |                                   |             |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------|
| 2026.05.10. | Madarak és fák napja <ul style="list-style-type: none"> <li>- Visszatérő fecskék megfigyelése a fészekben</li> <li>- Az iskola udvarának gyomtalanítása, szépítése</li> </ul> | felső tagozat<br><br>alsó tagozat | Munkak.vez. |
| 2026.06.    | Ökoiskolai munkacsoport éves munkájának értékelése                                                                                                                            | felső tagozat<br>alsó tagozat     | Munkak.vez. |